

ОЗНАКИ ЗА ЯКИМИ МОЖНА РОЗПІЗНАТИ БУЛІНГ В ШКОЛІ:

- когось затискають в кутку приміщення;
- коли дорослий підходить до групки дітей вони, замовкають, розбігаються, різко змінюють діяльність (можуть обійняти «жертву», начебто все в порядку);
- один з учнів не обирається іншими (в ізоляції);
- весь клас сміється над одним і тим же учнем;
- по обличчю одного з учнів: блідий, червоний (у плямах), в сльозах, наляканий, ознаки насильства на тілі;
- молодші школярі бояться зайти в туалет;
- школярі після уроків не розходяться, когось чекають біля школи.

Мотивацією до булінгу стають заздрість, помста, відчуття неприязні, прагнення відновити справедливість; боротьба за владу; потреба підпорядкування лідерів, нейтралізації суперника, самоствердження тощо.

Найчастіше жертвами шкільного булінгу стають діти, які мають:

- Фізичні недоліки: носять окуляри, діти зі зниженим слухом, тобто ті, що не можуть захистити себе, фізично слабші за своїх однолітків.
- Особливості поведінки: замкнуті, сором'язливі, тривожні, імпульсивні, невпевнені в собі, нещасливі і ті, які мають занижену самооцінку.
- Особливості зовнішності: руде волосся, ластовиння, клаповухість, особлива форма голови, маса тіла (повні чи худі).
- Недостатньо розвинені соціальні навички: часто не мають ні одного близького друга, краще спілкуються з дорослими ніж з однолітками.
- Страх перед школою: неуспішність у навчанні часто формує у дітей негативне ставлення до школи, страх відвідування певних предметів, що сприймається оточуючими як підвищена тривожність, невпевненість, провокуючи агресію.
- Відсутність досвіду життя в колективі (домашні діти).
- Хвороби: епілепсія, заїкання, дислалія (порушення мови), дисграфія (порушення письма), дислексія (порушення читання).
- Низький інтелект і труднощі в навчанні.

Типові риси учнів, схильних до проявів насильства:

- вони відчують сильну потребу панувати й підпорядковувати собі інших учнів, переслідуючи власні цілі; вони імпульсивні й легко шаленіють;
- вони часто зухвалі та агресивні в ставленні до дорослих (передусім батьків і вчителів);
- вони не виявляють співчуття до своїх жертв;
- якщо це хлопчики, вони зазвичай фізично сильніші за інших.

Діти, що стали жертвами булінгу, проявляють наступні (у тому числі патологічні) особливості поведінки:

- прикидаються хворими, щоб уникнути походу до школи;

- боятися самі йти до школи і зі школи, просять проводити їх на уроки, спізнюються;
- поведінка і темперамент змінюються; явні симптоми страху, що полягають у порушеннях сну і апетиту, нічному крику, нервовому тику, відлюдькуватості і замкненості;
- виявлення порваного верхнього одягу або пошкоджених речей;
- часті прохання дати гроші, злочинство;
- зниження якості навчання, втрата інтересу до улюблених занять;
- постійні ссадини, синці та інші травми;
- мовчазність, небажання йти на розмову;
- як прояв крайнього ступеню: суїцид.